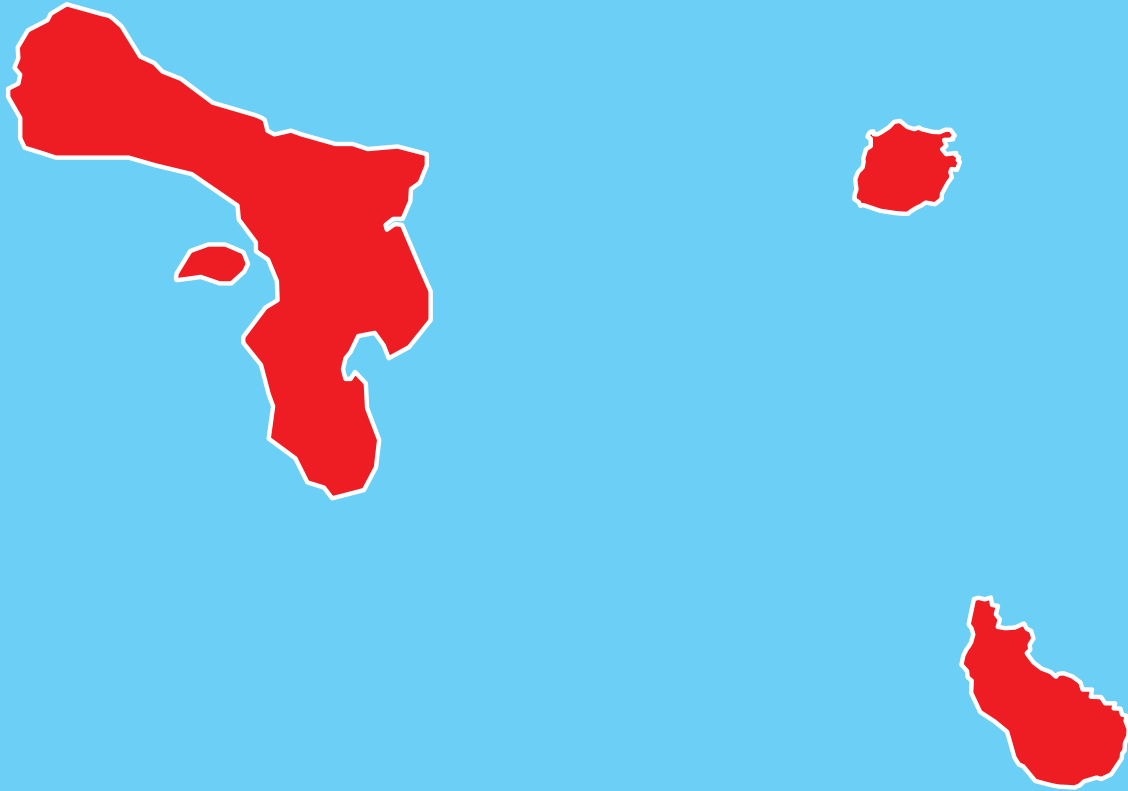

Bestuurlijke Netwerkkarten Crisisbeheersing

Infectieziekte BES

juli 2020

3 Infectieziekte BES

Juli 2020

Crisistypen	> (Dreigende) infectieziekte, waaronder op de mens overdraagbare dierziekte (zoönose)
Bevoegd gezag	> Gezaghebber > Minister van VWS > Minister van IenW
Soorten maatregelen	Algemeen: > maatregelen ten aanzien van individuen > maatregelen ten aanzien van gebouwen, terreinen, goederen en waren > verdeling van vaccins en therapeutische farmaproducten > maatregelen bij schepen en luchtvaartuigen, (lucht)havens > maatregelen ten aanzien van schepen of luchtvaartuigen > maatregelen ten aanzien van personen en goederen na aankomst schip of luchtvaartuig > maatregelen ten aanzien van vervoers- en (lucht)havenexploitanten > maatregelen ter wering, preventie en bestrijding van zoönosen

Algemeen

- > De dagelijkse afhandeling van relatief veel voorkomende infectieziekten moet worden onderscheiden van de situatie waarin sprake is van ernstige infectieziekten die een bestuurlijke interventie vereisen.
- > Afhankelijk van de infectieziekte, kan één enkel geconstateerd (of waarschijnlijk) geval reeds op een epidemie duiden, vanwege mogelijk vele niet bekende besmettingen.
- > Infectieziekten zijn verdeeld in vier groepen, A, B1, B2 en C, met afnemende graad van gevaar; de minister van VWS kan een nieuwe ziekte inschalen (in een groep indelen) en een bestaande ziekte opschalen (in een hogere groep plaatsen).
- > Onder groep A vallen vijf ziekten of groepen van ziekten: pokken, polio, SARS, MERS en virale hemorrhagische koorts (zoals Ebola of Marburg).
- > Optreden vindt plaats conform de richtlijnen en draaiboeken van het RIVM - Centrum Infectieziektebestrijding (CIb).

- > Een infectieziekte kan ook zijn oorsprong vinden in een dierziekte die overdraagbaar is op mensen (zoönose).

Bevoegd gezag

- > De minister van VWS geeft leiding aan de bestrijding van een (dreigende) epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A.
- > De gezaghebber draagt zorg voor de bestrijding van een (dreigende) epidemie van een infectieziekte behorend tot groep A. De minister kan de gezaghebber opdragen hoe de bestrijding ter hand te nemen, waaronder begrepen het opdragen tot het toepassen van maatregelen waartoe de gezaghebber bevoegd is.
- > De gezaghebber geeft leiding aan de bestrijding van de infectieziekten behorend tot groep B1, B2 en C.
- > De gezaghebber kan de minister verzoeken de bestrijding van een infectieziekte behorend tot groep B1 of B2 over te nemen; de gezaghebber voert uit.
- > De minister van VWS kan bevelen geven (een 'opdracht' of 'regels stellen' is een bevel) aan een gezaghebber ten aanzien

van bij bestrijding van infectieziekten behorend tot groep B1, B2 en C bij ernstig gevaar voor de volksgezondheid.

- > De minister van IenW kan bevelen geven aan de gezagvoerder van een schip of een luchtvaartuig inzake de (lucht)haven van aankomst.
- > De gezaghebber kan maatregelen treffen inzake passagiers en goederen, zie hierna.
- > De minister van VWS kan bevelen geven aan gezaghebber ten aanzien van optreden jegens:
  - een vervoers- en (lucht)havenexploitant of burgerexploitant deel militaire luchthaven (burgermedegebruik), en jegens
  - de gezagvoerder betreffende de gezondheidsverklaring en aanvullende gegevens.

Zoönose

- > In geval van aanwezigheid van een op mens overdraagbare ziekte (zoönose) kan de gezaghebber op basis van zijn noodbevels- en noodverordeningsbevoegdheden maatregelen treffen jegens dieren. De minister van LNV is op de BES-eilanden in deze niet bevoegd.

Nationale afstemming

- > De minister van VWS (voor hem de DG Volksgezondheid) voert bestuurlijk afstemmingsoverleg infectieziektebestrijding (BAO) met onder meer de betrokken gezaghebbers. Hij kan andere ministeries daarbij betrekken met het oog op maatregelen die hun beleidsterreinen raken.
- > De adviezen van beide overlegorganen kunnen ter verdere afstemming worden voorgelegd aan de Interdepartementale Commissie Crisisbeheersing (ICCb) en de Ministeriële Commissie Crisisbeheersing (MCCb) met het oog op neveneffecten van het wel of niet treffen van maatregelen (de afweging tussen maatregelen en neveneffecten), wijze van uitvoering en crisiscommunicatie.

Dat verandert echter niet de bevoegdheidsstructuur: de ICCb en MCCb als zodanig zijn niet bevoegd.

Maatregelen

- > Maatregelen kunnen onder meer zijn:
  - personen ter isolatie opnemen in een daartoe door de minister van VWS aangewezen ziekenhuis (de gezaghebber kan handhavend optreden tegen het ziekenhuis) en onderzoek gelasten
  - opleggen quarantaine
NB *Isolatie* heeft betrekking op mensen waarbij besmetting is vastgesteld of wordt vermoed, terwijl *quarantaine* betrekking heeft op mensen die mogelijk besmet zijn vanwege contact met een besmet of vermoedelijk besmet persoon
  - verbod verrichten werkzaamheden
  - maatregelen inzake gebouwen, terreinen (sluiten) en vervoermiddelen (gebruik, verbod betreden), gebouwen, goederen en vervoermiddelen (ontsmetten), waren (vernietigen); op grond hiervan kunnen onder meer scholen worden gesloten en evenementen worden afgelast.
- > De minister van IenW kan een (lucht)haven aanwijzen voor een aankomend schip of luchtvaartuig.
- > De gezaghebber kan het brengen op het grondgebied van het openbaar lichaam (eiland) van besmette goederen verbieden of daar voorschriften aan verbinden.
- > De gezaghebber kan maatregelen treffen ten aanzien van de toelating tot of de onttrekking aan het vrije verkeer van personen en goederen van het schip of luchtvaartuig nadat het is aangekomen (dat wil zeggen: of de passagiers of goederen van boord mogen en of personen aan boord mogen).
- > De gezaghebber kan bevelen geven aan vervoers- en (lucht)havenexploitanten ten aanzien van het geven van voorlichting, het treffen van technisch-hygiënische maatregelen, meewerken aan onderzoek van reizigers naar de aanwezigheid van

infectieziekten, controle op aanwezigheid van besmetting, sluiten van gebouwen of terreinen en ontsmetting.

- > Voor verdergaande maatregelen inzake vervoer en havens kan de minister van IenW zijn daartoe bestemde noodbevoegdheden aanwenden.

Arts infectieziektebestrijding

- > De gezaghebber treft geen maatregelen dan na advies van de arts infectieziektebestrijding. De maatregelen worden door – of onder aanwijzing van – de arts infectieziektebestrijding uitgevoerd.

Vaccins, vaccinatie

- > De minister van VWS kan regels stellen over de verdeling van vaccins en therapeutische farmaproducten bij beperkte beschikbaarheid. Ook kunnen er prioriteiten worden gesteld bij de bestrijding van een infectieziekte behorend tot groep A.
- > De minister van VWS stemt dit af met de minister van JenV ten aanzien van de openbare orde en veiligheidsaspecten.
- > Nederland kent geen algemene vaccinatieplicht, met uitzondering van vaccinatie van militairen.

De gezaghebber, minister van VWS

- > De gezaghebber maakt zowel deel uit van de functionele keten infectieziektebestrijding, als van de algemene keten (openbare orde en generieke openbare veiligheid – rampenbestrijding). Dat houdt in dat de aansturing door de minister van VWS plaatsvindt binnen zijn functionele keten.

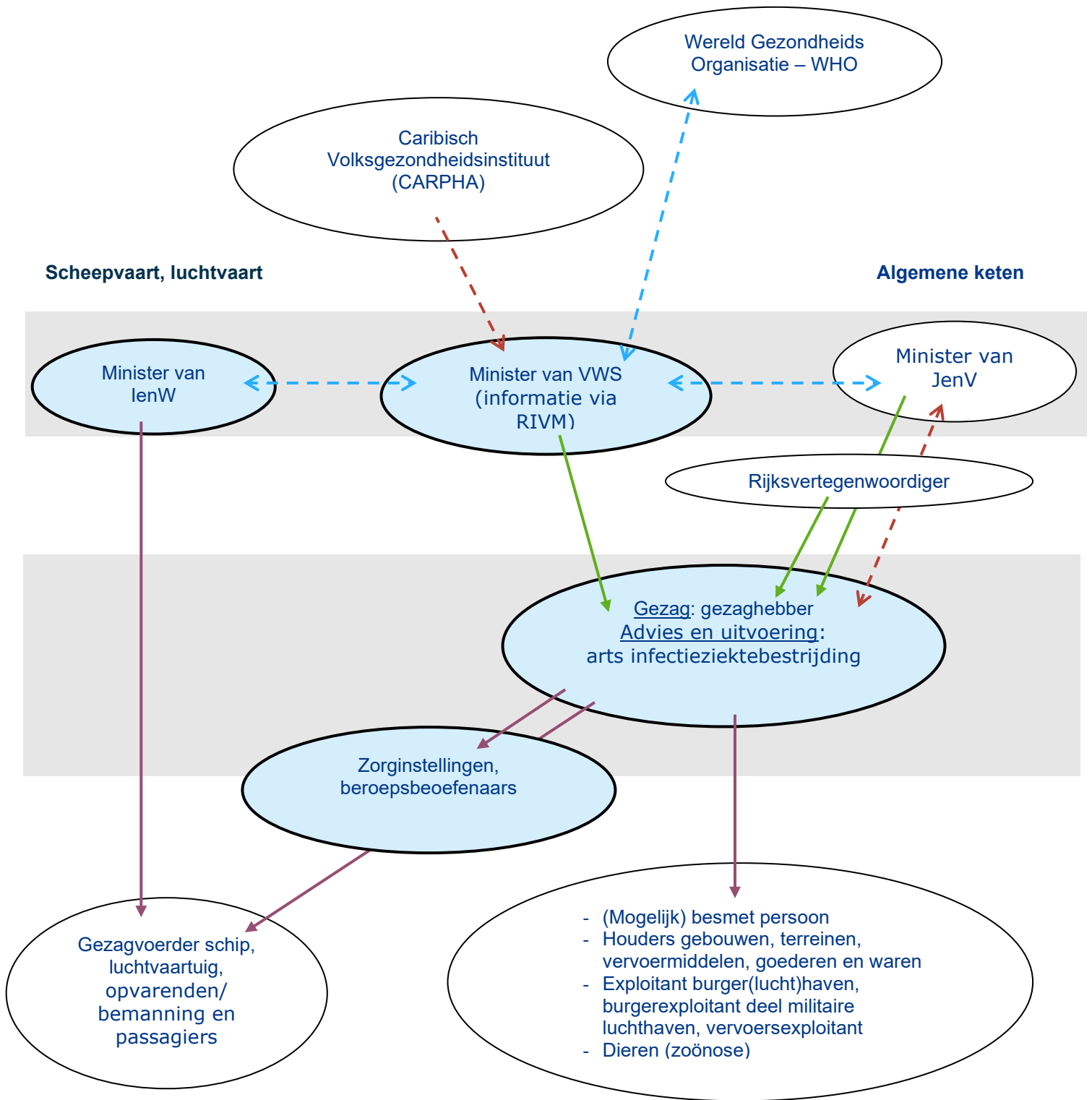
Openbaar ministerie

- > De gezaghebber informeert direct de officier van justitie vanwege de rechterlijke toetsing van maatregelen van isolatie, medisch onderzoek of quarantaine.

Internationaal

- > Het Caribisch Volksgezondheidsinstituut (CARPHA) kan bijstand verlenen aan de bestrijding van infectieziekten, waaronder gecoördineerde inzet van deskundigen en beschikbaar stellen van laboratoria.
- > De Wereld Gezondheidsorganisatie (WHO) heeft onder meer tot taak (in nauwe samenwerking met lidstaten): risicobeoordeling, vaststelling van een noodsituatie, het geven van informatie en aanbevelingen en het bieden van assistentie.

Infectieziektenbestrijding

NB Maatregelen jegens dieren vanwege zoönose gebeurt op basis van de noodbevels- en noodverordeningbevoegdheid van de gezaghebber, niet op basis van de Wet publieke gezondheid..

Colofon

Samenstelling

Merijn ten Dam

Intellectueel eigendom

Provincie Noord-Holland

Vormgeving

Instituut Fysieke Veiligheid (IFV)

Deze uitgave is te downloaden op www.kennisdocumenten.nl

Om de publicatie te kunnen blijven ontwikkelen en verbeteren, ontvangen wij graag commentaar en suggesties ter verbetering. Vragen of opmerkingen kunt u sturen naar info@ifv.nl, onder vermelding van 'Bestuurlijke Netwerkaarten'.

1e druk, juli 2020

© Instituut Fysieke Veiligheid / Provincie Noord-Holland

Alle rechten voorbehouden. Vermenigvuldigen van informatie uit deze publicatie is toegestaan, mits deze uitgave als bron wordt vermeld. Ondanks de aan de samenstelling van de tekst bestede zorg kan de samensteller geen aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade, die zou kunnen voortvloeien uit enige fout of onzorgvuldigheid, die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Instituut Fysieke Veiligheid

Postbus 7010

6801 HA Arnhem

T 026 355 24 00

www.ifv.nl

info@ifv.nl